

Kanıta Dayalı Diş Hekimliği

Prof. Dr. Burcu Özkan Çetinkaya

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Diş Hekimliği Fakültesi
Periodontoloji Anabilim Dalı

KDKV için Gerekli Yetenekler

KDKV

1. Problemin belirlenmesi ve soruya dönüştürülmesi

2. Sorunun cevabı için en iyi kanıt bulmak

3. Kanıtın geçerliliğini ve uygunluğunu değerlendirmek

4. Kanıt bilgilerini uygulamaya geçirmek

5. Performansı değerlendirmek

**KANITA DAYALI KARARLARIN
KLİNİK PRATIĞE UYARLANMASI
ÖNCESİ;**

**PROBLEM BELİRLENDİ,
KANIT ELDE EDİLDİ,
KANIT DEĞERLENDİRİLDİ**

**PERFORMANSI VE SÜRECİ
DEĞERLENDİRMEK**

KDDH pratik uygulaması

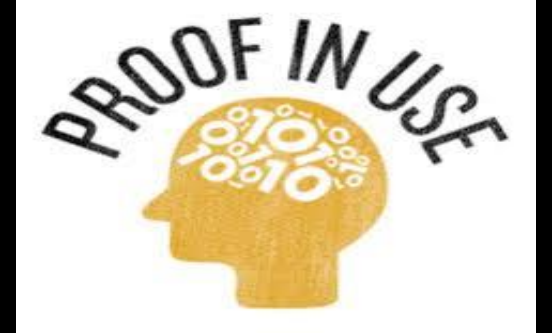
KRİTİK değerlendirme gerektirir!!!

3 temel soru;

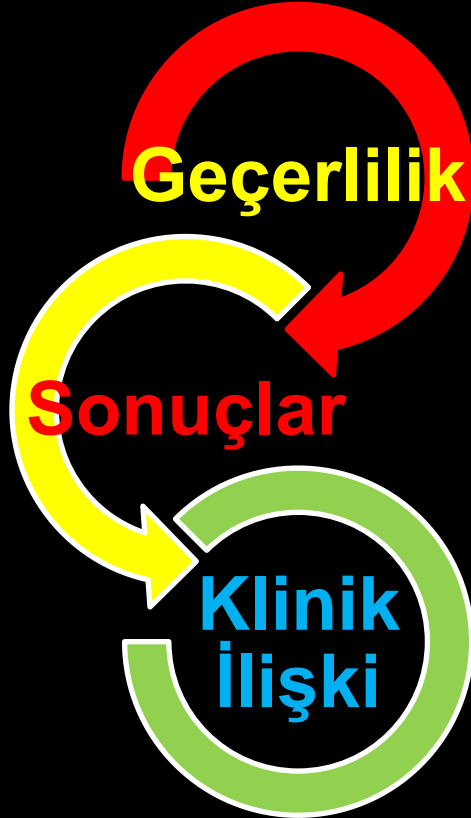
1.Bulgular nelerdir?

2.Bulgular geçerli midir?

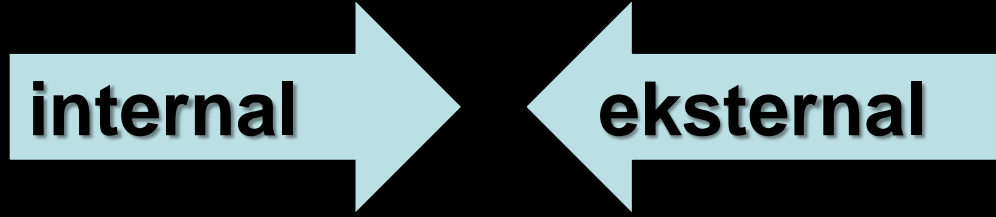
3.Bulgular benim hastam için geçerli mi

Güvenirlilik

Geçerlilik (validite)

- Çalışma sonuçlarının gücünü ve topluma uyarlanabilirliğini belirler
- Bir çalışmanın sonuçları değerlendirilirken önyargı (bias) varlığı önemli
- Önyargı ne kadar azsa **internal geçerlilik** o kadar fazla
- Çalışma sonuçları ne kadar topluma uyarlanabilir ise **eksternal geçerlilik** o kadar fazla

Klinik iliřki

- Uygulanabilirlik arttıkça eksternal geçerlilik artar
- Maliyet... artıkça geçerlilik azalır

Güvenilirlik

- Tekrarlanabilir ve tutarlı olmasıdır
- P değeri: hata şansının olasılığıdır
- 0.05'i geçmemelidir
- P değeri ne kadar küçükse güvenilirlik o kadar fazla

KANITA DAYALI KARARLARIN KLİNİK PRATIĞE UYARLANMASI

KANITIN PRATIĞE UYARLANMASI

Bilginin Pasif Difüzyonunun;

Bilginin pratiğe uyarlanması için genelde etkisiz olduğu gösterilmiştir

- Küçük İnteraktif Gruplar
- Probleme Dayalı Öğrenme
- Pratiğe Yönelik Uygulamalar

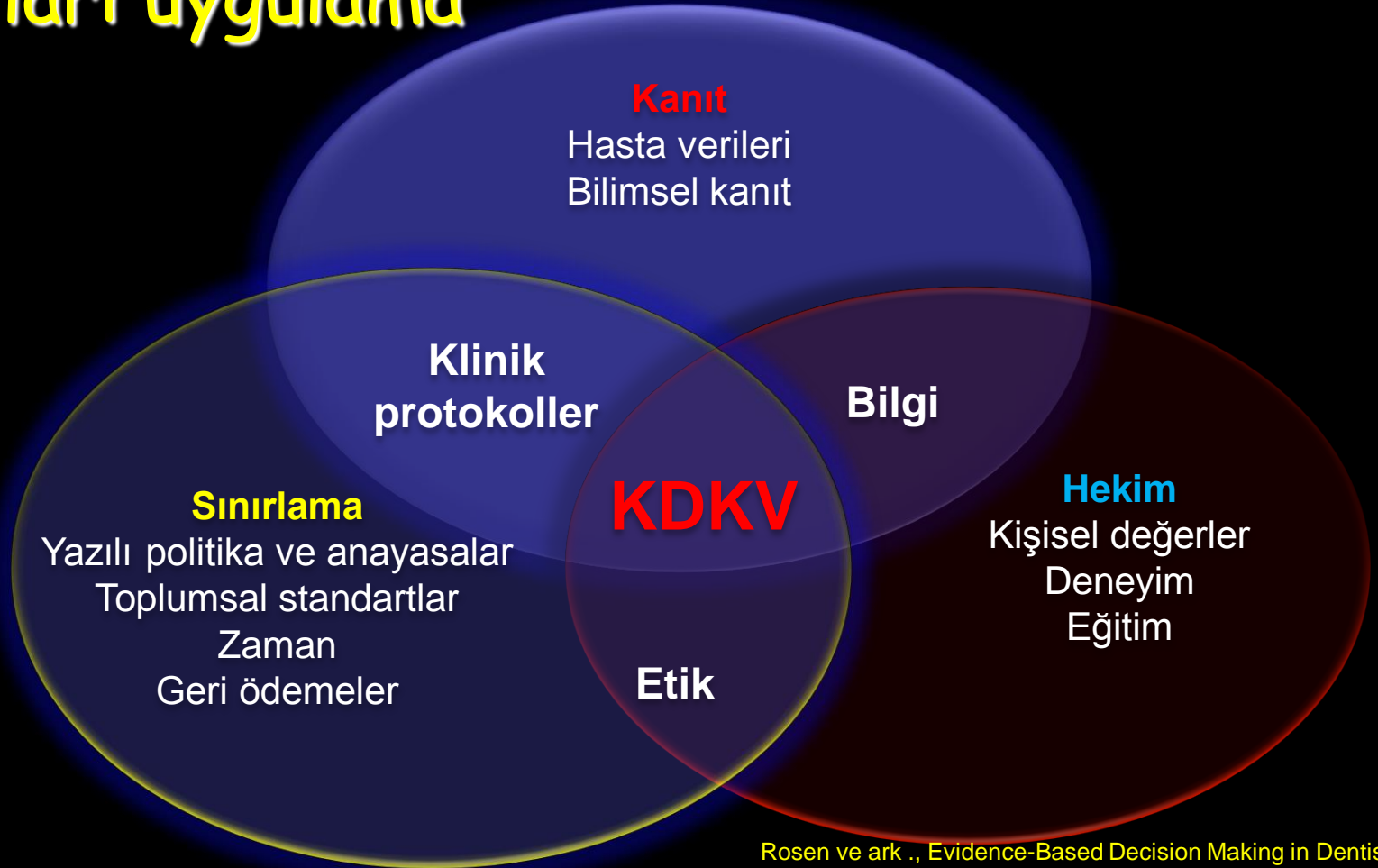
Hasta
Gereksinimler
Tercihler
Öncelikler
Sosyoekonomik durum

Hekim
Hastanın kişisel
önceliklerini göz
önünde
bulundurmak

Kararsızlık?
Belirsizlik!

Bilgi
Mevcut kanıtları
hastanın anlama ve
yorumlamasına
yardım

Kanıtları uygulama

Araştırmadan pratiğe geçişte Kaçaklar ve «Kanıt Borusu»

KDDH Temeli

Farkında
olmak

Kabul
etme

Uygulanabilir
olma

Yapılabilir
olma

İşleme
koymak

İkna
etmek

Pratiğe
entegrasyon

Hasta eğitimi, karar yardımı ve uyum

Klinik kalitede iyileşme

%21

KDKV için Gerekli Yetenekler

KDKV

1. Problemin belirlenmesi ve soruya dönüştürülmesi

2. Sorunun cevabı için en iyi kanıt bulmak

3. Kanıtın geçerliliğini ve uygunluğunu değerlendirmek

4. Kanıt bilgilerini uygulamaya geçirmek

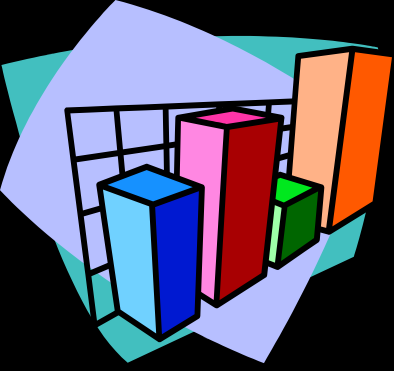
5. Performansı değerlendirmek

Hekimin kendine sorduđu sorular?

- Yanıtlanabilir bir soru oluřturabildim mi ?
- Dođru kanıtı kısa sũrede ulaşabildim mi ?
- Kanıtı eleştirel olarak etkili değerlendirebildim mi?
- Kanıtı, deneyimi ve hasta ۆzellik ve beklentileri ile bũtũnleřtirdiđinde mantıklı bir yۆnetim stratejisine ulaşabildim mi?

SONUÇLAR

Kanıtla Dayalı Yaklaşımı kliniğe uyarlamak için;

- Hekimin bilgisayar ve internet kullanabilmesi, klinik epidemiyoloji ve biyoistatistik bilgisine sahip olması
- Hekimlere yönelik eğitim etkinliklerinin düzenlenmesi
- Rehberlerin kullanımının yaygınlaştırılması, dergilerin kanıt değeri yüksek çalışmalara öncelik vermesi
- Hastalara etkili hizmet verebilmek ve bilimsel çalışma yapabilmek açısından çalışma sürelerinin ayarlanması

Kanıta dayalı yaklaşımın avantajları

- Yeni meslek sahibi olanlara büyük katkı
- Hasta çıkarlarını gözetir
- Kısıtlı kaynakların en iyi ve yaygın şekilde kullanılmasına yardım eder
- Gereksiz faktörleri azaltıp kullanılmayan yöntemleri elimine ederek maliyeti azaltabilir
- Kariyerin her aşamasında öğrenilebilir

Kanıta dayalı yaklaşımın dezavantajları

- Zaman gerekliliđi
- Aşırı ve gereksiz bilgi
- Öğrenme ve uygulama, takım çalışması ve eğitimleri için fazla zaman gerekli
- Kaynak kullanımı ve araştırma (bilgisayar programları, online hizmetler, istatistik vb) için maliyet artışı

Kanıtla dayalı yaklaşımın klinik önemi

OKUMAK İÇİN ZAMAN:
Haftada 1 saatten az

GENEL LİTERATÜRÜ OKUMAK İÇİN
Her geçen gün onlarca yeni makale
GEREKLİ ZAMAN: ??????

Anahtar noktalar...

Geleneksellikte deęişiklik

Eski: Eski bilgiler ve klinik tecrübe kullanılır.

Yeni : En iyi kanıt hızlı ve pratik bir şekilde elde edilip uygulanır.

Hasta faktörü

Her hasta farklıdır

En ideal yaklaşım hasta için mutlak gerekli olmayabilir

...en önemli KURAL:
Bu süreç hasta ile BAŞLAMALI, hasta ile BİTMELİ !!!!

**HASTA TERCİHLERİ MUTLAKA
DİKKATE ALINMALI!**